

HANKINTAOHJE

Karstulan kunta

Kunnanhallitus 6.11.2023 § 251

Kunnanvaltuusto 18.12.2023 § 163

Voimaantulo 1.1.2024

SISÄLLYSLUETTELO

1.	KUNTASTRATEGIA JA HANKINNAT	4
	Karstulastrategia 2022–2025.....	4
	Hankintastrategia	5
	1.2.1 Omavaraisuus -näkökulma hankinnoissa.....	6
	1.2.2 Elinvoimaisuus -näkökulma hankinnoissa	7
2.	LÄHTÖKOHDAT JA HANKINTAOHJEEN SOVELTAMINEN	7
3.	HANKINTOJEN KYNNYSARVOT	8
4.	HANKINTAPROSESSI	10
5.	KANSALLISET KYNNYSARVOT ALITTAVAT HANKINNAT ELI PIENHANKINNAT	10
	Yleisperiaatteet.....	11
	Kilpailutusmenettelyt	11
	5.2.1 Tavara- ja palveluhankinnat ja suunnittelukilpailut (< 60 000 €, alv 0).....	11
	5.2.2 Rakennusurakat ja käyttöoikeusurakat (< 150 000 €, alv 0).....	12
6.	HANKINTAMENETTELYT: KANSALLISET HANKINNAT	12
	Avoin menettely	13
	Rajoitettu menettely	13
	Neuvottelumenettely	13
	Suorahankinnat	14
7.	HANKINTAMENETTELYT: EU -HANKINNAT.....	15
	Tarjouksen pyytäminen	15
	7.1.1 Valintaperusteiden ja arviointikriteereiden asettaminen	16
	7.1.2 Ehdokkaiden ja tarjoajien valinta	16
	Tarjousten käsittely ja vertailu	17
	7.2.1 Tarjouksen vastaanottaminen ja avaaminen.....	17
	7.2.2 Tarjousten tarjouspyynnön mukaisuuden arviointi.....	17
	Hankintapäätös.....	17
	Hankintapäätöksen tiedoksianto.....	18
	Hankinta-asiaa koskeva muutoksenhaku	18
	7.5.1 Hankintaoikaisu	19
	7.5.2 Valitus markkinaoikeuteen	19
	Hankintasopimus ja tilauksen tekeminen	20
	Toimitusten ja laskutuksen valvonta	20
	Sopimuksenaikaisen toiminnan valvonta	21

Vakuudet	21
8. KESKITETYT HANKINNAT	21
9. HANKINTA-ASIOIDEN JULKISUUS	22
10. NEUVONTA JA TUKI	22
11. LIITTEET	24
LIITE 1 Hankintaprosessi.....	24
LIITE 2 Pienten hankintojen prosessimalli	25

1. KUNTASTRATEGIA JA HANKINNAT

KARSTULASTRATEGIA 2022–2025

Karstulan kunnanvaltuuston 5.9.2022 §:ssä 43 hyväksymä uusi kuntastrategia ohjaa kaikkea kunnan operatiivista toimintaa vuonna 2015 voimaan tulleen uudistetun kuntalain hengen mukaisesti. Strategia määrittelee kunnan arvomaailmaa noudattelevat toimintalinjat ja päämäärät. Uuden strategian nimeämät arvot ovat hyvinvointi, elinvoimaisuus, yhteisöllisyys, demokratia ja avoimuus. Hankinnoissa tulee toteuttaa strategian henkeä.

Hankinnat ovat osa kunnan perustoimintaa. Tavoitteena on ohjata hankintavolyymiä strategisesti oikeaan suuntaan, jolloin saavutetaan parempia palveluja kuntalaisille sekä vahvistetaan kunnan elinvoimaisuutta.

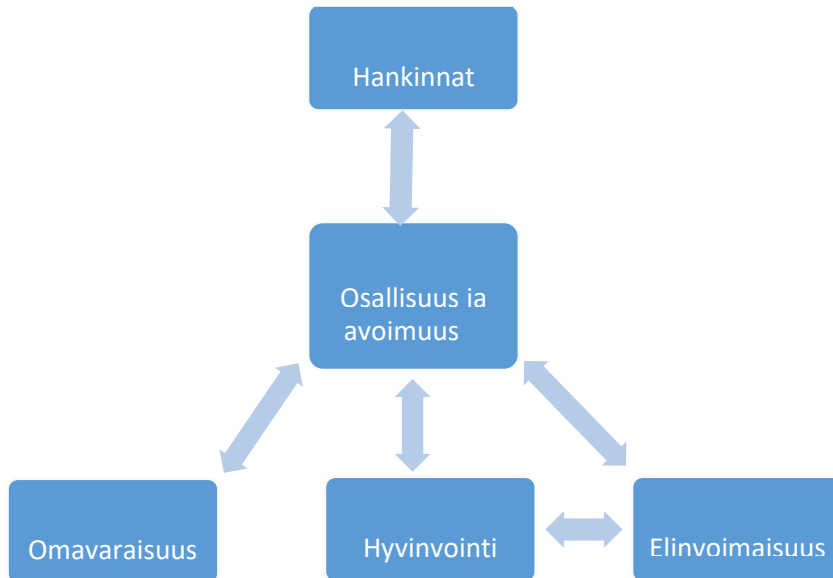
KARSTULAN kuntastrategia 2022 - 2025

Visio
Karstula on kestävästi omavarainen elämää sykkivä kunta 2030.

Arvot
Hyvinvointi
Elinvoimaisuus
Yhteisöllisyys
Demokratia
Avoimuus

HANKINTASTRATEGIA

Karstulastrategiaa noudatetaan kunnan hankinnoissa soveltuvin osin. Seuraavat strategiset linjaukset on johdettu kuntastrategiasta.

Kunnan hankinnat toteutetaan siten, että ne vahvistavat palveluja ja hyvinvointia sekä elinvoimaisuutta. Palvelut, hyvinvointi ja elinvoimaisuus korreloivat vahvasti keskenään. Hankintojen tulee olla sekä suoraan että välillisesti linjassa strategiassa määriteltyihin arvoihin ja tukea asetettuja tavoitteita.

1.2.1 OMAVARAISUUS -NÄKÖKULMA HANKINNOISSA

1.2.2 ELINVOIMAIKUUS -NÄKÖKULMA HANKINNOISSA

2. LÄHTÖKOHDAT JA HANKINTAOHJEEN SOVELTAMINEN

Kunnat, kuntayhtymät ja muut kuntataustaiset toimijat, kuten hyvinvointialue edustavat Suomen suurinta hankintavolyymiä, mikä on suuruudeltaan noin 20 mrd. € vuosittain. Tämä on koko maan hankintavolyymistä noin 67 %. Myös Karstulan kunnan talousarviossa erilaiset palvelu-, urakointi- ja tarvikehankinnat muodostavat merkittävän osan toimintaan ja investointeihin varatuista määrärahoista. Tältä taustalta on erityisen tärkeää, että hankintojen toteuttamisessa noudatetaan niitä periaatteita, jotka hankintalaki (HKL, 1397/2016) määrittää julkisten hankintojen osalta tai jotka tässä ohjeessa on kirjattuna. Uusi hankintalaki mahdollistaa työllisyyden, terveyden ja sosiaalisten näkökohtien huomioimisen hankinnoissa sekä vahvistaa PK- yritysten mahdollisuuksia hankintojen kilpailutuksissa. On huomioitava myös 2015 voimaan astuneen päivitetyn kuntalain henki, jonka mukaan kuntalaisten tulee voida osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan.

Tätä hankintaohjetta sovelletaan Karstulan kunnassa sekä kunnan konserniyhtiöissä. Konserniyhtiöissä voi olla käytössä myös tätä hankintaohjetta tiukempia hankintaohjeita, koskien esimerkiksi hankerahoittajien

antamia velvoittavia ohjeita. Ohjeen hyväksyvät kunnanvaltuusto ja konserniyhtiöiden hallitukset, sen käyttöä valvovat kunnanjohtaja ja muut johtavat viranhaltijat omissa yksiköissään hankintojen ohjaajaroolissa ja kunnan konserniyhtiöiden osalta yhtiöiden hallitukset. Hankinnoilla tarkoitetaan kaikkea tavaroiden ja palvelujen ostamista tai vuokraamista ml. urakointi- ja alihankintapalvelut.

Hankintalakia ei sovelleta hankintaan, jonka hankintayksikkö tekee sidosyksiköltään. Sidosyksiköllä tarkoitetaan hankintayksiköstä muodollisesti erillistä ja päätöksenteon kannalta itsenäistä yksikköä. (HKL 15 §).

Hankintalain soveltamisalan ulkopuolelle jäävät sopimukset, jotka koskevat maan, olemassa olevien rakennusten tai muun kiinteän omaisuuden hankintaa tai vuokrausta millä tahansa rahoitusmuodolla.

Hankintalain soveltamisalan ulkopuolelle on jätetty tietyt oikeudelliset palvelut, joita suorittavat laitokset tai yksittäiset toimijat nimetään tai valitaan tavalla, johon ei voida luontevalla tavalla soveltaa hankintäsääntöjä.

Hankintalain soveltamisalaan eivät kuulu keskuspankkipalvelut taikka arvopaperien tai muiden rahoitusvälineiden liikkeeseen laskemiseen, ostoon, myyntiin tai siirtoon liittyvät rahoituspalvelut. Lain ulkopuolella on myös rahan tai pääoman hankinta.

Työsopimukset ovat hankintalainsäädännön soveltamisalan ulkopuolella eikä niitä näin ollen tarvitse kilpailuttaa hankintalainsäädännön mukaisesti. Hankintalainsäädännön menettelytavat eivät sovellu työntekijän työsuhteeseen ottamiseen. Työsuhteen tunnusmerkkien täyttymisen arvioinnissa lähtökohtana on työlainsäädäntö kuten työsopimuslaki.

Hankintalain ulkopuolelle jää myös eräät erityispalvelut, jotka on parasta tarkistaa tapauskohtaisesti (esim. mediapalvelut, pelastuspalvelut ja tutkimus- ja kehittämisspalvelut § 9-19).

Tämän ohjeen osiot, joissa viitataan Cloudiaan tai Dynastyyyn, eivät koske konserniyhtiöitä, koska järjestelmät eivät ole niiden käytössä. Tarjoukset pyydetään kirjallisesti ja tarjousten perusteella tehdään kirjallinen hankintapäätös, joka allekirjoitetaan ja tallentaa yhtiöiden virallisten asiakirjojen mukaisesti.

3. HANKINTOJEN KYNNYSARVOT

Hankinnat voidaan jakaa taloudellisen arvon perusteella kolmeen ryhmään:

1) pienhankinnat = hankintalain mukaan kansalliset kynnysarvot alittavat hankinnat

- hankintalakia ei sovelleta
- joustavammat ja kevyemmät menettelyt, pyrittävä kuitenkin hyödyntämään markkinat
- hyvän hallintotavan periaatteet
- ei valitusoikeutta markkinaoikeuteen
- hankintalain hankintaoikaisu kuitenkin mahdollinen
- muutoksenhaku kuntalain mukaan (oikaisuvaatimus ja kunnallisvalitus)
- kilpailutuksessa käytetään Cloudiaa, kun tietoa hintatasosta ei ole käytettävissä

2) kansalliset hankinnat = hankintalain kansalliset kynnysarvot ylittävät hankinnat

- hankintalakia sovelletaan

- hankinnoista ilmoitetaan Hilmassa, kilpailutus Clodian kautta
- neuvottelumenettelyn ja markkinavuoropuhelun käytölle lisämahdollisuuksia
- valitusoikeus markkinaoikeuteen
- hankintaoikaisumahdollisuus
- ei muutoksenhakumahdollisuutta kuntalain perusteella

3) EU-hankinnat = EU-kynnysarvot ylittävät hankinnat

- sovelletaan tiukasti lakia ja direktiivejä
- hankinnoista ilmoitetaan EU-tasolla
- valintakriteerit ilmoitettava tarkoin
- valitusoikeus markkinaoikeuteen
- hankintaoikaisumahdollisuus
- ei muutoksenhakuoikeutta kuntalain perusteella
- hankinnoista ilmoitetaan Hilmassa ja toteutus Clodiassa ja TED portaalissa

Hankinnoissa noudatetaan seuraavia HKL:n pykälien 25 ja 26 kynnysarvoja:

Hankinnan kohde	Kansallinen kynnysarvo (alv 0%)	EU-kynnysarvot (alv 0%)
Tavara- tai palveluhankinta Suunnittelukilpailu	60 000 €	215 000 €
Rakennusurakka/	150 000 €	5 382 000 €
Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluhankinta (hankintalain liite E mukaan)	400 000 €	
Muu erityinen palveluhankinta (hankintalain liite E mukaan)	300 000 €	
Käyttöoikeussopimus	500 000 €	500 000 €

Kansalliset kynnysarvot alittaviin hankintoihin sovelletaan pienhankintoihin tarkoitettuja ohjeita.

4. HANKINTAPROSESSI

Kunnan hankinnat perustuvat strategian mukaisesti tehtyihin vuosisuunnitelmiin ja määrärahoihin, joita ohjaavat talousarviossa nimetyt tavoitteet. Kukin palvelukeskus vastaa vastualueensa hankinnoista palvelukeskusjohtajan ohjauksessa. Hankinnoissa noudatetaan kunnan hallintosäännön, talousarvion, talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaisia periaatteita. Kunnalla ovat käytössä Clouidia –pienhankinta ja –kilpailutusjärjestelmä, sekä Sansia Oy:n palvelut.

Hallintosäännön mukaan kunnanhallituksen alaisten viranhaltijoiden päättävältä hankinnoista ja sopimusten tekemisestä on seuraava:

- tekninen johtaja päättää hankinnoista ja sopimusten tekemisestä, joiden loppusumma on alle 100 000 € (alv 0)
- kunnanjohtaja päättää hankinnoista ja sopimusten tekemisestä, joiden loppusumma on alle 50 000 € (alv 0)
- hallintojohtaja ja sivistysjohtaja päättävät hankinnoista ja sopimuksista, joiden loppusumma on alle 30 000 € (alv 0)
- tehtävälueen esihenkilö (mukaan lukien IT-suunnittelija) päättää hankinnoista, joiden loppusumma on alle 10 000 € (alv 0), paitsi kiinteistöinsinöörillä ja yhdyskuntateknikolla 30 000 €

5. KANSALLISET KYNNYSARVOT ALITTAVAT HANKINNAT ELI PIENHANKINNAT

Pienhankinnoilla tarkoitetaan kansallisen kynnyksarvon alittavia

- tavara- ja palveluhankintoja ja suunnittelukilpailuja (< 60 000 €, alv 0)

- hankintalain liitteen E mukaisia sosiaali- ja terveyspalveluiden hankintoja
- (< 400 000 €, alv 0)
- hankintalain liitteen E mukaisia muita erityisiä palveluja (<300 000 €, alv 0)
- rakennusurakoita (<150 000 €, alv 0)
- käyttöoikeussopimuksia (<500 000 €, alv 0)

Nämä hankinnat eivät kuulu hankintalain soveltamisalan piiriin.

YLEISPERIAATTEET

Pienhankintoja tehtäessä on huomioitava hyvän hallinnon yleinen periaate, joka takaa tarjoajille tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun. Hankintaa ei saa pilkkoa keinotekoisesti. Tietyin edellytyksin voidaan kuitenkin esimerkiksi paikalliset olosuhteet ja palvelun sijaintipaikkaa koskevia vaatimuksia hyvin perusteltuina esittää. Hankintalain 98 § mukaisesti voidaan hankinnalle asettaa erityisehtoja myös esimerkiksi työllisyysnäkökohtiin perustuen.

Hankinnan arvon laskemisen perustana on koko hankintasopimuksen voimassaoloaikana tehtävien hankintojen kokonaisarvo, mukaan luettuna mahdollinen optio lisätilauksesta. Optio ei voi ylittää puolta alkuperäishankinnan kokonaisarvosta. Ennakoitua arvoa laskettaessa perusteena on käytettävä suurinta maksettavaa kokonaiskorvausta mukaan lukien mahdollinen optio. Sellaisissa palveluhankintasopimuksissa, missä ei ilmoiteta kokonaishintaa, ennakoidun arvon laskennassa perusteena on käytettävä laskennallista 48 kuukauden hankinta-arviota.

Puitejärjestelyssä hankinnan ennakoidun arvon laskennassa on käytettävä kaikkien puitejärjestelyjen keskon ajaksi suunniteltujen hankintasopimusten ennakoitua kokonaisarvoa (HKL 30 §)

Karstulan kunnassa pienhankinnat toteutetaan liitteen 3 taulukon mukaisesti. Käytetyn hankintamenettelyn eri vaiheet dokumentoidaan asianmukaisesti. Suuremmissa hankinnoissa voidaan käyttää Sansia Oy:n palveluita.

KILPAILUTUSMENETTELYT

Kunnassa noudatetaan seuraavia menettelyjä pienhankintojen osalta:

5.2.1 TAVARA- JA PALVELUHANKINNAT JA SUUNNITTELUKILPAILUT (< 60 000 €, ALV 0)

arvo < 15 000 € (ks. liite 3 pienten hankintojen prosessimalli.)

- varmistetaan luotettavasti kustannusten kohtuullisuus
- varmistetaan ennen tilausta kaupan ehdot,
- tilaus tehdään aina kirjallisesti (esim sähköposti tai erillinen päätös) ja tämä kirjallinen tilaus vietään Dynastyyyn (ostot tilisopimuksella eivät edellytä kirjallista tilausta)
- varmistetaan tarjoajien taustatiedot (verot, eläkemaksut jne)
- hankinnoista kilpailutuksen päätös valitusosoituksineen toimitetaan kaikille osallistujille, kirjallisesti tai sähköpostilla
- laskutusohjeet annetaan kirjallisesti, tilaajan nimi ja kustannuspaikka pyydettyä laskuun (huom.

verkkolaskutusosoite)

arvo 15 000 – 60 000 €

- tarjouspyynnöt vähintään kolmelle toimittajalle Cludia hankintajärjestelmällä
- tarjouspyynnössä ilmoitettava valintakriteerit
- varmistetaan tarjoajien taustatiedot (verot, eläkemaksut jne)
- hankintapäätös tehdään viranhaltijapäätöksellä ml. kuvaus hankintamenettelystä, perustelut ja hinta
- päätös lähetetään kaikille tarjonneille, mukaan ohje hankintaoikaisun tekemisestä

5.2.2 RAKENNUSURAKAT JA KÄYTTÖOIKEUSURAKAT (< 150 000 €,

ALV 0)

arvo < 70 000 €

- varmistetaan luotettavasti kustannusten kohtuullisuus, esimerkiksi puitesopimus tai dynaaminen hankinta suositeltavia vaihtoehtoja, pikakilpailutus, jolloin tarjouspyynnössä ilmoitettava valintakriteerit (esim. loppuhinta ratkaisee)
- varmistetaan tarjoajien taustatiedot (verot, eläkemaksut jne)
- hankintapäätös tehdään viranhaltijapäätöksellä, ml. kuvaus hankintamenettelystä, perustelut ja hinta
- päätös lähetetään kaikille tarjonneille, mukaan ohje hankintaoikaisun tekemisestä

arvo 70 000 – 150 000 €

- tarjouspyyntö vähintään kolmelle toimittajalle Cludia hankintajärjestelmällä
- tarjouspyynnössä ilmoitettava valintakriteerit
- varmistetaan tarjoajien taustatiedot (verot, eläkemaksut jne)
- hankintapäätös tehdään viranhaltijapäätöksellä tai vastaavasti kirjallisesti, ml. kuvaus hankintamenettelystä, perustelut ja hinta
- päätös lähetetään kaikille tarjonneille, mukaan ohje hankintaoikaisun tekemisestä

Pienhankintojen seurannassa hyödynnetään Dynastia.

6. HANKINTAMENETTELYT: KANSALLISET HANKINNAT

EU-kynnysarvot alittavat, mutta kansalliset kynnysarvot ylittävät, eli ns. kansalliset hankinnat kilpailutetaan pääsääntöisesti. Hankintalaki ei määrittele käytettävää hankintamenettelyä, vaan hankintayksikkö voi itse määritellä menettelyn, joka huomioi hankinnan arvon ja luonteen. Hankinnoista ilmoitetaan Hilmassa. Hankintalain 3 § 1 momentin mukaisia periaatteita tasapuolisesta ja syrjimättömästä kohtelusta, avoimuudesta ja suhteellisuudesta noudatetaan. Hankintamenettely kuvataan hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä. Hankintamenettelynä voidaan käyttää esim. jäljempänä esitettyjä avointa tai rajoitettua menettelyä taikka neuvottelumenettelyä, mutta käytettävä menettelytapa on kuvattava tarjouspyynnössä.

Suorahankinnan käyttö on mahdollista hankintalain 40 ja 41 § säädetyissä tapauksissa. Kilpailutuksessa käytetään Cludia hankintajärjestelmää.

Tarjoajalle voidaan tarvittaessa asettaa soveltuvuusvaatimuksia, jotka voivat koskea ehdokkaan taloudellista tilannetta, rekisteröitymistä, teknistä suorituskyykyä tai ammatillista pätevyyttä. Soveltuvuusvaatimukset tulee ilmoittaa tarjouspyynnössä. Ne ehdokkaat ja tarjoajat, jotka eivät täytä hankintayksikön asettamia vähimmäisvaatimuksia suljetaan pois tarjouskilpailusta. Kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa on käytettävä pakollisia poissulkuperusteita ja harkinnanvaraisia poissulkuperusteita voidaan käyttää.

AVOIN MENETTELY

Avoim menettely on hankintamenettely, jossa hankintayksikkö julkaisee hankinnasta hankintailmoituksen ja asettaa saataville tarjouspyynnön, johon kaikki halukkaat toimittajat voivat tehdä tarjouksen.

Avointa menettelyä käytetään erityisesti silloin, kun hankitaan selkeästi määriteltäviä tuotteita tai palveluita ja kun kysymyksessä on hankinta, joka voidaan ratkaista vain hinnan perusteella. Hankintapäätös tehdään saatujen hyväksytyjen tarjousten vertailun perusteella.

RAJOITETTU MENETTELY

Rajoitettu menettely on hankintamenettely, jossa hankintayksikkö julkaisee hankinnasta hankintailmoituksen ja johon kaikki halukkaat toimittajat voivat pyytää saada osallistua. Osallistumishakemuksen jättäneiden ehdokkaiden joukosta valitaan ne, joille lähetetään tarjouspyyntö. Ainoastaan hankintayksikön valitsemat ehdokkaat voivat tehdä tarjouksen. Osallistujien määrän rajoittamiseen käytetään hankintailmoituksessa ilmoitettuja soveltuvuusvaatimuksia ja mahdollisia muita arviointiperusteita.

Rajoitettua menettely soveltuu tilanteeseen, jossa tarjoajia on paljon ja tarjousmenettelyn työmäärän pitämiseksi kohtuullisena halutaan karsia tarjouksien määrää.

Hankintapäätös tehdään saatujen hyväksyttävien tarjousten vertailun perusteella.

Tarjoajien kanssa voidaan avoimessa ja rajoitetussa hankintamenettelyssä kansalliset kynnysarvot alittavissa hankinnoissa tarvittaessa käydä neuvotteluja, joiden tarkoituksena on vain selvittää tai täsmentää tarjousten sisältöä taikka tilaajan vaatimuksia. Tarjoajien tasapuolinen kohtelu ei kuitenkaan saa vaarantua. Neuvottelun käyminen yksinomaan tarjoushinnan tarkistamiseksi (ns. tinkimiskierros) on kiellettyä. Tässä tarkoituksessa neuvottelu on erotettava jäljempänä mainittavasta erityisestä neuvottelumenettelystä.

NEUVOTTELUMENETTELY

Neuvottelumenettely on hankintamenettely, jossa hankintayksikkö julkaisee hankinnasta hankintailmoituksen, jolla se pyytää halukkaita toimittajia ilmoittautumaan neuvottelumenettelyyn. Osallistumishakemuksen jättäneiden ehdokkaiden joukosta valitaan ne, jotka kutsutaan neuvottelumenettelyyn. Ainoastaan hankintayksikön valitsemat ehdokkaat kutsutaan neuvotteluun. Osallistujien määrän rajoittamiseen käytetään hankintailmoituksessa ilmoitettuja soveltuvuusvaatimuksia ja arviointiperusteita. Ehdokkaita kutsutaan vähintään 3 kpl, jos ilmoittautuneita on riittävästi. Hankintayksikkö voi neuvotella pääsääntöisesti kaikista hankinnan ehdoista valitsemiensa tarjoajien kanssa. Oikeuskäytännön mukaan, jos hankinnan kohteelle on asetettu yksiselitteisiä vähimmäisvaatimuksia (esim. yksittäisiä teknisiä vaatimuksia, kuten mittoja, aikarajoja ym.), ei näistä saa kuitenkaan neuvotella eikä esim. lieventää vaatimuksia neuvotteluista. Myöskään asetetuista vertailuperusteista ei kannata neuvotella. Sen sijaan ennen hankintamenettelyn aloittamista näistäkin asioista voi tiedustella tarjoajien mielipiteitä esim. markkinakartoitusten yhteydessä.

Kansalliset hankinnat voidaan suorittaa myös neuvottelumenettelyin ilman erityistä syytä toisin kuin EU-kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa.

SUORAHANKINNAT

Suorahankinnalla tarkoitetaan hankintamenettelyä, jossa hankintayksikkö julkaisematta hankintailmoitusta valitsee menettelyyn mukaan yhden tai usean toimittajan, jonka kanssa hankintayksikkö neuvottelee sopimuksen ehdoista.

Suorahankinnan käyttäminen on mahdollista vain hankintalain 40 ja 41 §:ssä säädetyissä tapauksissa:

- 1) avoimessa tai rajoitetussa menettelyssä ei ole saatu lainkaan osallistumishakemuksia tai tarjouksia taikka soveltuvia osallistumishakemuksia tai tarjouksia; lisäedellytyksenä on, että alkuperäisiä tarjouspyynnön ehtoja ei olennaisesti muuteta;
- 2) teknisestä tai yksinoikeuden suojaamiseen liittyvästä syystä vain tietty toimittaja voi toteuttaa hankinnan; lisäedellytyksenä on, että järkeviä vaihtoehtoisia tai korvaavia ratkaisuja ei ole eikä kilpailun puuttuminen johdu hankinnan ehtojen keinotekoisesta kaventamisesta;
- 3) hankinnan tarkoituksena on ainutkertaisen taideteoksen tai taiteellisen esityksen luominen tai hankkiminen;
- 4) sopimuksen tekeminen on ehdottoman välttämätöntä, eikä säädettyjä määräaikoja voida noudattaa hankintayksiköstä riippumattomasta, ennalta arvaamattomasta syystä aiheutuneen äärimmäisen kiireen vuoksi;
- 5) hankittava tavara valmistetaan vain tutkimusta, kokeilua, tuotekehitystä tai tieteellistä tarkoitusta varten eikä kyseessä ole massatuotanto tavarantoimittajan valmistamisen taloudellisen kannattavuuden varmistamiseksi tai tutkimus- ja kehityskustannusten kattamiseksi;
- 6) hankinta koskee perushyödykemarkkinoilla noteerattuja ja sieltä hankittavia tavaroita;
- 7) tavarat hankitaan erityisen edullisesti liiketoimintansa lopettavalta toimittajalta, pesähoitajalta tai selvittäjältä maksukyvyttömyysmenettelyn, akordin tai vastaavan menettelyn seurauksena;
- 8) kyseessä on palveluhankinta, joka tehdään suunnittelukilpailun perusteella ja joka on suunnittelukilpailun sääntöjen mukaan tehtävä kilpailun voittajan kanssa, tai jos voittajia on useita, näistä jonkun kanssa; tällöin kaikki voittajat on kutsuttava osallistumaan neuvotteluihin.

Yksittäisissä tapauksissa sosiaali- ja terveysalan palveluhankinnoissa voidaan lisäksi soveltaa hankintalain 110 §:ää. Hankintapäätöksen otsikosta on ilmeistä, että kyseessä on suorahankinta, ja päätöksessä on perusteltava suorahankinnan hankintalain mukaisuus ja se, kuinka hintatasosta on varmistuttu. Suorahankinnoista voidaan julkaista suorahankintailmoitus.

Hankintalain suorahankintaperusteissa kiireellä tarkoitetaan hankintayksikölle ennalta arvaamattomista syistä aiheutunutta äärimmäistä kiirettä eli tilannetta, joka ei johdu hankintayksiköstä itsestään ja jota ei ole voitu kohtuudella ennakoida. Esimerkkinä äärimmäisestä kiireestä voidaan mainita onnettomuus tai ennalta arvaamaton laitteen rikkoutuminen ja siitä johtuva varaosa- ja korjaustarve. Äärimmäisestä kiireestä ei ole kysymys silloin, kun hankintaan on ryhdytty niin myöhään, ettei sitä pystytä toteuttamaan ennen määrärahan käyttöön oikeuttavan ajankohdan päättymistä.

Suorahankinta on erotettava tilauksista, joita hankintayksiköt tai niiden toimivaltaiset viranhaltijat ja työntekijät tekevät kilpailutettujen puitesopimusten ja –järjestelyjen puitteissa. Tilaukset ovat tällöin jo kilpailutettujen sopimusten täytäntöönpanoa, eivät itsenäisiä muutoksenhakukelpoisia hankintapäätöksiä.

Kansallisen kynnsarvon ylittävistä suorahankinnoista tehdään ilmoitus Cloudian Kilpailutuksen suorahankintailmoituksella. Mahdollinen valitus aiotusta suorahankinnasta on tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta. Mikäli asiasta ei valiteta 14 päivän kuluessa, suorahankinnasta tulee lainvoimainen, eikä hankintasopimuksen sitovuuteen voida enää muutoksenhaulla puuttua.

7. HANKINTAMENETTELYT: EU -HANKINNAT

EU-kynnsarvot ylittävien hankintojen osalta noudatetaan hankintalakia (1397/2016) sekä tätä toimintaohjetta soveltuvin osin. Käytössä ovat hankintalain 5 luvussa luetellut menettelyt, joista tavanomaisimmat ovat avoin menettely, rajoitettu menettely ja neuvottelumenettely. Lisäksi on mahdollista kilpailuttaa puittejärjestelyitä. EU-kynnsarvot ylittävistä hankinnasta on ilmoitettava EU-alueella. Kunnalla käytössä oleva sähköinen hankintajärjestelmä hoitaa julkaisun Hilmassa sekä edelleen TED-tietokannassa. Ilmoitukset julkaistaan HILMassa vasta sen jälkeen, kun ne on toimitettu julkaistavaksi EU-laajuisesti.

Ennakoilmoituksen tekeminen mahdollistaa hankintayksikölle **lyhyemmän tarjousilmoitusajan**. Ennakoilmoitus on toimitettava julkaistavaksi vähintään 35 päivää ja enintään 12 kuukautta ennen hankintailmoituksen lähettämistä. Tarjousaikaa voidaan lyhentää avoimessa menettelyssä vähintään 5 päivään ja rajoitetussa menettelyssä sekä neuvottelumenettelyssä vähintään 10 päivään, jos hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi ennakoilmoituksen 61 §:ssä säädetyllä tavalla.

TARJOUKSEN PYYTÄMINEN

Tarjouspyyntö tehdään sähköisesti ja sen tulee sisältää arviointikriteerit (vertailuperusteet), joiden on täytettävä seuraavat vaatimukset:

- niiden tulee liittyä hankinnan kohteeseen
- niiden tulee olla objektiivisia ja syrjimättömiä
- ne eivät saa mahdollistaa mielivaltaa eli rajoittamatonta valinnanvapautta hankintayksikölle
- eivät saa liittyä tarjoavan yrityksen ominaisuuksiin

Kriteerit on ilmoitettava tyhjentävästi ja kaikkia ilmoitettuja perusteita on käytettävä. Tarjouspyynnöstä tulee ilmetä ainakin keskeiset sopimusehdot. Sopimusluonnos on suositeltavaa liittää tarjouspyyntöön.

Tarjouspyynnössä määritellään, mihin mennessä mahdolliset kysymykset on toimitettava sekä mihin mennessä hankintayksikkö vastaa kysymyksiin. Tarjoajien tarjousaikana lähettämät kysymykset käsitellään hankintajärjestelmässä niin, että ne ovat kaikille nähtävillä.

Tarjoukset toimitetaan pääsääntöisesti tarjouspyynnön vastauksena sähköisessä hankintajärjestelmässä (Cloudia).

Tarjouspyynnöt lähetetään sähköisen järjestelmän (Cloudia, e-Forms) kautta samanaikaisesti ja saman sisällöisenä kaikille ehdokkaille ja julkaistaan myös Hilmassa. Hilmasta ilmoitukset toimitetaan edelleen julkais-

tavaksi Euroopan unionin virallisen lehden täydennysosassa (S-sarja) sekä TED-tietokannassa. EU-ilmoitusten vakiolomakkeet ovat käytössä Cludia-hankintajärjestelmässä. Ehdokkaiden ja tarjoajien soveltuvuuden vaatimuksien ja poissulkemisperusteiden hallinnassa käytetään ESPD-lomaketta. ESPD:n käytöstä on julkaistu ohjeistusta mm. julkisten hankintojen neuvontayksikön sivuilla, jonne tässä linkki:

<https://www.hankinnat.fi/eu-hankinta/ehdokkaiden-ja-tarjoajien-soveltuvuus/yhteinen-eurooppalainen-hankinta-asiakirjaespd>. Syyskuussa 2023 otetaan käyttöön uusi, e-Forms ilmoitusmenettely, jonka ohjeistus lisätään tähän, kun se on otettu käyttöön.

Tarjousaikana välttämättömiksi ilmenneet lisäykset ja muutokset tarjouspyyntöasiakirjoihin ilmoitetaan vastaavasti kaikille ehdokkaille. Tarjouksen tekemiseen on varattava riittävä aika. EU-kynnysarvot ylittävien hankintojen osalta tulee huomioida hankintamenettelylle asetetut vähimmäismääräajat. Hankinnoista ilmoittamisesta ja keskeisistä määräajoista löytyy lisätietoja Hilma-ilmoituskanavan sivuilta, jonne tässä linkki: <https://www.hankintailmoitukset.fi/fi/docs/ilmoitusmenettely/>.

7.1.1 VALINTAPERUSTEIDEN JA ARVIOINTIKRITEEREIDEN ASETTAMINEN

Tarjouspyynnössä on mainittava hankintapäätöstä tehtäessä sovellettava valintaperuste. Tarjouksista on valittava kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous. Kokonaistaloudellisesti edullisin on tarjous, joka on hankintayksikön kannalta hinnaltaan halvin, kustannuksiltaan edullisin tai hinta-laatusuhteeltaan paras. Hankintayksikön on ilmoitettava käyttämänsä kokonaistaloudellisen edullisuuden peruste tai hinta-laatusuhteen mukaiset vertailuperusteet hankintailmoituksessa, tarjouspyynnössä tai neuvottelukutsussa.

Mikäli valintaperusteena on tarjousten kokonaistaloudellinen edullisuus, tarjouspyynnössä on yksilöitävä asiaa osoittavat vertailu- eli arviointiperusteet ja niiden järjestys. Kokonaistaloudellisina arviointiperusteita voivat olla mm. tuotteen hinta, toimitusaika, valmistumispäivä, käyttökustannukset, ympäristöystävällisyys jne. Valintaperustetta ja sitä ilmentäviä arviointikriteereitä ei saa muuttaa tai lisätä hankintaprosessin aikana.

Hankintatapahtumassa ehdokkaiden tai tarjoajien kelpoisuuden arviointi ja toisaalta tarjoajien jättämiensä tarjousten arviointi on erotettava toisistaan.

7.1.2 EHDOKKAIDEN JA TARJOAJIEN VALINTA

Toimittajien soveltuvuuden eli kelpoisuuden arvioinnilla varmistetaan toimittajan tekniset, taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset hankinnan toteuttamiseksi. Toimittajien soveltuvuuteen liittyvät mahdolliset vähimmäisvaatimukset tulee arvioida ennen tarjousten vertailua. Ehdokkaat, jotka eivät täytä vähimmäisvaatimuksia on suljettava pois tarjouskilpailusta.

Jos kaksivaiheisessa menettelyssä (rajoitettu menettely, neuvottelumenettelyt) kaikki ehdokkaat täyttävät soveltuvuutta koskevat vähimmäisvaatimukset ja osallistujien määrää on rajattava, käytetään joko erikseen asetettuja tarjoajien arviointiperusteita tai asetetut soveltuvuuden vähimmäisvaatimukset ylittävät ominaisuuksia, jos tällaisia on ESPD-lomakkeessa on (e-Forms -lomakkeessa) ilmoitettu. Tällaisia arviointiperusteita voivat olla esimerkiksi vähimmäisvaatimustason ylittävä osaaminen tai kokemus.

Ehdokkaan poissulkemisesta tai hylkäämisestä tulee tehdä päätös ja antaa se tiedoksi joko heti valintapäätöksen jälkeen tai viimeistään kyseistä hankintaa koskevan päätöksen tiedoksiannon yhteydessä. Päätökseen on liitettävä oikaisuohje sekä valitusosoitus markkinaoikeuteen.

Tilaajavastuulain mukaan tilaajat, kuten hankintayksiköt ovat velvolliset vaatimaan tarjouskilpailun voittaneelta yritykseltä kilpailun ehdoista riippumatta viimeistään ennen sopimuksen allekirjoittamista tilaaajasuolaissa mainitut tiedot yhteiskunnallisten velvoitteiden täyttämistä, kuten verojen maksamisesta ja sosiaaliturvamaksujen suorittamisesta. Vastaavasti tilaaja on velvollinen selvittämään, mitä työehtosopimusta sopimuksen tarkoittaman työn toteuttamisessa sovelletaan.

TARJOUSTEN KÄSITTELY JA VERTAILU

7.2.1 TARJOUKSEN VASTAANOTTAMINEN JA AVAAMINEN

Tarjouspyyntöjen avaaminen ja vertailu tehdään Cludia-järjestelmässä sen jälkeen, kun tarjousten jättämisaika on umpeutunut. Erillistä avaustilaisuutta ei tarvitse järjestää. Järjestelmän kautta hallitaan tarjouspyynnön ja tarjousten käsittelyn dokumentaatio.

7.2.2 TARJOUSTEN TARJOUSPYNNÖN MUKAISUUDEN ARVIOINTI

Tarjoukset on käsiteltävä viipymättä tarjousajan päättymisen jälkeen. Jos tarjouspyynnössä on mainittu, miten kauan tarjousten on oltava voimassa, on ratkaisu tehtävä ja tieto siitä annettava hyväksytyille toimittajille tämän ajan kuluessa.

Tarjous on hylättävä, jos sen hinnoittelu on poikkeuksellinen alhainen. Tällöin on kuitenkin tarjoajalta pyydettävä alihintaisuudesta selvitys ennen sen hylkäämistä. Mikäli luotettava selvitys hinnoittelun alihintaisuudesta ei saada, hylkääminen on perusteltua.

Hankinta voidaan keskeyttää, jos hintataso ylittää hankinnan kohteeseen varatun määrärahan. Keskeytyksen syy on ilmoitettava.

HANKINTAPÄÄTÖS

Hankintapäätös on tehtävä noudattaen kunnan hallintosäännössä ja hankintaohjeessa määriteltyjä toimivaltamääräyksiä. Hankintapäätös on tehtävä kunnan kokonaisedun mukaisesti. Hankinnasta päätöksen tekee hallintosäännön mukaisesti joko toimielin tai viranhaltija, jolle päätösvalta on delegoitu. Kokonaistaloudellisesti edullisin on tarjous, joka on hankintayksikön kannalta hinnaltaan halvin, kustannuksiltaan edullisin tai hintalaatusuhteeltaan paras (JHL 93 §). Päätösvaiheessa perustelu tulee liittyä tarjouspyynnössä ilmoitettuun perusteluihin, joissa on jo huomioitu kunnan kokonaisuus.

Hankintalain mukaan sopimus syntyy vasta sitten kun kirjallinen sopimus on allekirjoitettu (JHL 128 §).

Hankintapäätöksestä on ilmentävä:

- mitä tavaraa tai palveluja hankitaan
- käytetty hankintamenettely
- miltä yrityksiltä tarjoukset on pyydetty, jos käytetään rajoitettua menettelyä, ketkä ovat antaneet tarjouksen
- mikä/mitkä hyväksyttävistä tarjouksista valitaan ja mikä/mitkä hylätään sekä perustelut
- hankinta-arvo, vertailuhinta tai arvio kokonaiskustannuksista
- miksi tarjouksia ei ole pyydetty yhtä useammalta tarjoajalta käytettäessä suora hankintaa

- sopimuksen syntymisajankohta (esim. sopimuksen allekirjoittamisajankohta, päätöksen lainvoimaiseksi tulemisajankohta tai rahoitusta koskeva ratkaisuaikajankohta)
- muutoksenhakuohjeet
- yhdistelmä tarjousten vertailusta tulee liittää päätökseen aina, kun hankinta perustuu tarjouskilpailuun.

Hankintapäätöksessä tai siihen liittyvissä muissa asiakirjoissa tulee kertoa ratkaisuun vaikuttaneet seikat sellaisella tarkkuudella, että ehdokas tai tarjoaja voi päätöksen ja sen perustelujen nojalla arvioida, onko hankintamenettelyssä noudatettu lain velvoitteita. Hankintapäätöksessä tai sen liitteissä tulee mainita hankintalain mukaisesta EU-kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa noudatettavasta odotusajasta ennen sopimuksen allekirjoittamista. Odotusaika on 14 päivää hankintapäätöksen ja valitusosoituksen tiedoksisaannista.

Päätökseen liitetään ohje hankintaoikaisun tekemiseen sekä valitusosoitus markkinaoikeuteen.

HANKINTAPÄÄTÖKSEN TIEDOKSIANTO

Sähköinen tiedoksianto soveltuu kaikkiin hankintoihin kynnysarvosta riippumatta. Myös muutoksenhakuohjeet voidaan antaa sähköisesti tiedoksi. Sähköinen tiedoksianto tapahtuu käytännössä sähköpostitse. Viestiin tulee merkitä erikseen tieto viestin lähettämispäivästä.

Sähköisessä tiedoksiannossa päätöksen tai ratkaisun katsotaan pääsääntöisesti tulleen vastaanottajan tietoon sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa. Ellei luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai muusta vastaavasta seikasta voida esittää, viestin katsotaan olevan vastaanottajan käytettävissä lähettämispäivänä.

Hallintolain mukaista kirjeitse tapahtuvaa tiedonantoa käytettäessä päätöksen ja siihen liittyvien asiakirjojen katsotaan tulleen vastaanottajan tiedoksi seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Tiedoksiantokirjeeseen on syytä merkitä kirjeen lähettämispäivä.

HANKINTA-ASIAA KOSKEVA MUUTOKSENHAKU

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan hankintalain mukaan hakea muutosta vaatimalla kirjallisesti hankintayksiköltä oikaisua (hankintaoikaisu). Oikaisua koskevan vaatimuksen voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi myös saattaa asian valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi, mikäli hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kansallisen kynnysarvon.

Markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla. **Kansalliset kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa hankintaoikaisu korvaa kuntalain mukaisen oikaisuvaatimuksen. Kansalliset kynnysarvot alittavissa hankinnoissa (ns. pienhankinnat) on käytettävissä sekä kuntalain mukainen oikaisuvaatimus, että hankintaoikaisu, jolloin hankintaoikaisun voi tehdä asianosainen ja kuntalain mukaisen oikaisuvaatimuksen myös kunnan jäsen.**

Kunnan osakeyhtiöiden hankintapäätöksiin ei voi hakea muutosta kuntalain muutoksenhakumenettelyitä noudattaen eikä niissä siten ole käytössä kuntalain mukaiset valitusosoitukset.

7.5.1 HANKINTAOIKAISU

Hankintaoikaisulla voidaan korjata hankintamenettelyssä tapahtunut virhe mahdollisimman nopeasti. Edellytyksenä hankintaoikaisun vaatimiselle on, että hankintayksikön päätös tai ratkaisu perustuu lain soveltamisessa tapahtuneeseen virheeseen, tai että asiaan on tullut sellaista uutta tietoa, joka voi vaikuttaa päätökseen, ratkaisuun tai hankintasopimuksen tekemisen edellytyksiin.

Hankintayksikkö voi ottaa hankintaoikaisun käsiteltäväkseen omasta aloitteestaan tai asianosaisen vaatimuksesta. Hankintayksikön on ilmoitettava hankintaoikaisun vireille tulosta niille, joita asia koskee kuten kaikille tarjouskilpailuun osallistuneille.

Määräajat:

- **asianosaisen** vaatimus hankintaoikaisun tekemisestä on tehtävä **14 päivän** kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai ratkaisusta
- **hankintayksikkö** voi oma-aloitteisesti ottaa hankintapäätöksen tai ratkaisun korjattavaksi **90 päivän** kuluessa siitä, kun hankintaoikaisun kohteena oleva päätös tai ratkaisu on tehty

Hankintasopimuksen tekeminen ei ole ehdoton este hankintaoikaisun käytölle.

Hankintayksiköllä on velvollisuus käsitellä sille tehtyt hankintaoikaisuvaatimukset ilman aiheetonta viivytystä. Hankintapäätöksen korjaaminen ei edellytä asianomaisen suostumusta. On kuitenkin hyvä kuulla hankintaoikaisun osapuolia varsinkin, jos hankintapäätös muuttuu. Jos hankintapäätös oikaisun perusteella muuttuu, tulee siihen liittää uudelleen muutoksenhakuosoitukset ainakin niille tarjoajille, joiden asema oikaisun takia muuttuu. Jos hankintapäätöstä ei oikaisuvaatimuksen perusteella muuteta, vaan se hylätään, päätökseen ei liitetä muutoksenhakuohjetta.

Kilpailutuksen tarjousmateriaali on toimitettava valittajalle pyydettyä noudattaen hankintalain 138 § määräyksiä. Asiakirjojen luovuttamisessa noudatetaan julkisuuslakia. Esimerkiksi julkisuuslain salassapito-perusteet kuten liikesalaisuuksien suoja tulee huomioon ottaa tietoja luovutettaessa.

7.5.2 VALITUS MARKKINAOIKEUTEEN

Markkinaoikeuteen voi valittaa tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee. Valitus on tehtävä pääsääntöisesti kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Tietyissä tilanteissa valitusaika on kuitenkin tätä pitempi.

Mikäli markkinaoikeus katsoo hankintamenettelyn olleen virheellinen, se voi valituksen takia määrätä seuraamuksia (Hankintalaki 154 §).

EU-kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa hankintayksikkö ei saa tehdä hankintasopimusta, jos hankinnasta on valitettu markkinaoikeuteen. Muutoksenhaun ns. lykkäävän vaikutuksen vuoksi valittajan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuteen. Markkinaoikeus myös ylläpitää ja julkaisee luetteloita markkinaoikeudessa vireille tulleista hankinta-asioista.

EU-kynnysarvot alittavissa hankinnoissa valittaja voi vaatia täytäntöönpanon väliaikaista keskeyttämistä.

Hankintasopimuksen tekeminen lykkääntyy siihen saakka, kunnes asia on ratkaistu tai markkinaoikeus hankintayksikön pyynnöstä sallii täytäntöönpanon. Hankintayksikkö voi kuitenkin järjestää hankinnan väliaikaisesti tilaamalla sen esimerkiksi hankintamenettelyyn osallistuneelta tai aiemmalta toimittajalta, jollei hankintaa voida sen luonteen vuoksi lykätä markkinaoikeuden käsittelyn ajaksi.

HANKINTASOPIMUS JA TILAUKSEN TEKEMINEN

Hankintalain 128 §:n mukaan hankintapäätöksen tekemisen jälkeen hankintayksikön on tehtävä hankintasopimus. Hankintasopimus syntyy kirjallisen sopimuksen allekirjoittamisella.

Sopimuksen syntymistä koskevien tulkintatilanteiden välttämiseksi on perusteltua mainita tarjouspyynnössä, hankintapäätöksessä tai päätöstä tiedoksi annettaessa, että hankintasopimus ei synny hankintapäätöksen tiedoksiannolla vaan vasta erillisen kirjallisen hankintasopimuksen allekirjoittamisella.

Sopimuksen tai tilausasiakirjan on täytettävä kirjanpitolain ja hallintosäännön vaatimukset. Sopimus on laadittava täsmälliseksi ja yksikäsitteiseksi sekä riittävän yksityiskohtaiseksi.

Hankintasopimuksen olennaiset ehdot tulee ennakoida jo tarjouspyynnön laatimisvaiheessa. Olennaisiksi sopimusehdoiksi katsotaan ainakin sellaiset ehdot, joilla voi olla vaikutusta hintaan, tarjousten vertailuun tai tarjoajan halukkuuteen osallistua tarjouskilpailuun. Yksinkertaisissa hankinnoissa usein viittaus yleisiin sopimusehtoihin riittää, vaikka selvyuden vuoksi ne olisi hyvä liittää mukaan tarjouspyyntöön. Vaativimmissa hankinnoissa kaikki merkittävät sopimusehdot tulee sisällyttää tarjouspyyntöön esimerkiksi sen liitteenä olevan hankintasopimusluonnoksen muodossa.

TOIMITUSTEN JA LASKUTUKSEN VALVONTA

Tavaraa vastaanottaessa on sen määrä, laatu ja kunto viipymättä tarkistettava.

Asennettavan laitteen saa hyväksyä vasta, kun sille on suoritettu käyttöönottotarkastus, jossa on todettu, että laite on toimintakunnossa ja täyttää sille asetetut suoritusarvot sekä hankintasopimuksen muut ehdot.

Palvelu tai rakennustyön vastaanotto toteutetaan sopimuksen liitteenä olevien yleisten sopimusehtojen mukaisesti.

Toimituksen viivästyessä tai myyjän syyllistyessä virheelliseen tai sopimuksenvastaiseen toimitukseen taikka muulla tavoin rikkoessa sopimusta on asiasta viipymättä reklamoitava todisteellisesti. Sopimuksen tarkoittamia maksueriä ei makseta ennen hyvityslaskun saamista tai velvoitteiden täyttämistä.

Hankinnan kohde tulee kirjata irtaimistoluetteloon kunnan sisäisen valvonnan ohjeiden mukaisesti.

SOPIMUKSENAIKAISEN TOIMINNAN VALVONTA

Hankinnasta vastaavan yksikön vastuuhenkilön tehtävänä on järjestää seuranta hankinnan etenemisestä ja sopimuksen toteutuksen seurannasta. Sopimuksen seurannassa valvotaan sitä, että sopimuksen ehdot täytetään ja miten toimitaan reklamaatiotilanteissa, sovitaan sopimusmuutoksista. Yli vuoden kestävien yhteistyösopimusten sopimuskaudelle on suositeltavaa järjestää auditointeja ja ennalta sovittuja valvontapisteitä.

VAKUUDET

Hankintasopimuksen veloitteiden täyttämiseksi hankintayksikkö voi tarvittaessa vaatia vakuuden. Tästä pitää olla maininta jo tarjouspyyntöasiakirjoissa, kuten muistakin sopimusehdoista.

Vakuudeksi voidaan hyväksyä rahalaitoksen antama omavelkainen takaus, pankin antama talletustodistus tai tilaajan hyväksymä muu luotettava vakuus.

8. KESKITETYT HANKINNAT

Keskitetyllä hankinnalla tarkoitetaan tässä valmiiksi kilpailutettua hankintaa – puitejärjestelyä, joka suoritetaan kunnan useamman toimialan tai kuntakonsernin yksikön tarpeisiin.

Keskitettyjen hankintojen kilpailuttajasta ja vastuullisesta hankkijasta päättää kunnanjohtaja johtoryhmän esityksestä. Kulloisenkin keskitetyn hankinnan kokonaisarvo määritellään hankintalain määräysten mukaisesti ja kilpailutus suoritetaan tämän jälkeen hankintalain ja tämän hankintaohjeen mukaisesti.

Keskitetyt hankinnat ja vastuut:

Hankinnan kohde	Vastuuhenkilö/-toimielin
Poltto- ja voiteluaineet	tekninen palvelukeskus
Rakentamispalvelut, rakennustarvikkeet	tekninen palvelukeskus
Siivoustarvikkeet, puhdistusaineet, wc- ja talouspaperit	tekninen palvelukeskus, siivouspalvelut
Sähkö, lämpö	tekninen palvelukeskus
Oppikirjat ja koulutarvikkeet, varhaiskasvatuksen tarvikkeet	sivistyspalvelukeskus
Kirjaston kirjat ja lehdet	sivistyspalvelukeskus

Lehdet, muut kuin kirjastoon hankittavat	konsernipalvelukeskus
Toimistotarvikkeet ml. tulostuspaperi	konsernipalvelukeskus
IT-laitteet ja –tarvikkeet, yhteiset ohjelmistot	konsernipalvelukeskus
Puhelin- ja datapalvelut, puhelinlaitteet	konsernipalvelukeskus
Kopiointi- ja tulostuspalvelut ja -laitteet	konsernipalvelukeskus

Keskitetyt hankinnat voidaan suorittaa myös julkisyhteisöjen yhteishankintana, liitteenä näistä listaus. Kuntahankintojen kautta tämän dokumentin tekohetkellä voimassa olevat hankintasopimukset (ns. puitesopimukset).

9. HANKINTA-ASIOIDEN JULKISUUS

Kaikki tarjousasiakirjat siltä osin, kuin ne eivät lainsäädännön mukaan ole salassa pidettäviä, tulevat julkiseksi sopimuksen tekemisen jälkeen. Sen sijaan saapuneet tarjoukset eivät ole julkisia asian käsittelyvaiheen aikana. Hankintapäätös on julkinen sen jälkeen, kun se on allekirjoitettu ja tarkistettu. Mikäli tarjoaja ilmoittaa, että joku osa tarjouksesta on liike- tai ammattisalaisuuden luonteisena salassa pidettävä, tulee tästä erikseen mainita tarjouksessa ja esittää tiedot erillisessä liitteessä. Tilaaja päättää täytyykö salassapidon edellytykset. Hintatiedot ovat aina julkisia. Tarjoukseen liittyvän kokonaishinta on julkinen, mutta yksikköhinnat ja hintaerittelyt ovat pääsääntöisesti asianosaisjulkisia, koska tarjouskilpailun voittaja on saatettu valita näiden tietojen perusteella. Oikeuskäytännössä yksikköhintoja on pidetty tapauskohtaisesti myös salassa pidettävänä liikesalaisuuksina. Tämän vuoksi on tärkeää selvittää mahdollisten yksikköhintojen luonne asianomaisen tarjoajan kanssa ennen tarjousten luovuttamista.

Yrittäjille suunnatuilla hankintailloilla viestitään hankinnoista ja pyritään lisäämään vuorovaikutusta elinkeinoelämän suuntaan.

10. NEUVONTA JA TUKEA

Neuvontaa ja tukea julkisissa hankinnoissa antavat kestävien ja innovatiivisten julkisten hankintojen osamiskeskus KEINO, Julkisten hankintojen neuvontayksikkö sekä Keski-Suomen hankinta-asiamies.

Alla linkkejä:

www.hankinnat.fi

www.hankintakeino.fi

[Keskitetyt hankintasopimukset/Hansel](#)

[Oy/KL-Kuntahankinnat OY/Sansia Oy](#)

Hansel – Hankintatietoa

Kuvaus: Yleistietoa hankinnoista

Organisaatio: Hansel Oy

Hansel – Yhteishankinnat

Kuvaus: yhteishankinnat

Organisaatio: Hansel Oy

Hansel – Kilpailutuspalvelut

Kuvaus: Kilpailutuspalvelut

Organisaatio: Hansel Oy

Hansel - Hankintojen kehittäminen

Kuvaus: Hankintojen kehittäminen

Organisaatio: Hansel Oy

Sopimukset | Kuntahankinnat

Kuvaus: Sopimukset

Organisaatio: KL-Kuntahankinnat Oy

Yleiset sopimusehdot ja liitteet | Kuntahankinnat

Kuvaus: Yleiset sopimusehdot yhteishankinnoissa (YSE)

Organisaatio: KL-Kuntahankinnat Oy

Hankintapalvelut – Sansia

Kuvaus: Hankintapalvelut

Organisaatio: Sansia Oy

Asiantuntijapalvelut – Sansia

Kuvaus: Asiantuntijapalvelut

Organisaatio: Sansia Oy

Hankintaneuvonta – Sansia

Kuvaus: Hankintaneuvonta

Organisaatio: Sansia Oy

Tiera Oy

11. LIITTEET

LIITE 1 HANKINTAPROSESSI

LIITE 2 PIENTEN HANKINTOJEN PROSESSIMALLI

Konserni- ja sivistyspalvelukeskus

Arvo € (alv 0%)	Viranhaltijapäätös	Sähköpostikilpailutus	Cloudia	Suora-hankinta	Sähköposti Dynastyyn
alle 500	Ei	Ei	Ei	Kyllä	Ei
500-2999	Ei	Ei	Ei	Kyllä	Kyllä
3000-5000	Kyllä	Kyllä	Ei	Ei	Ei
Yli 5000	Kyllä	Ei	Kyllä	Ei	Ei

Tekninen palvelukeskus

alle 1000	Ei	Ei	Ei	Kyllä	Ei
1000-9999	Ei	Ei	Ei	Kyllä	Kyllä
10000-15000	Kyllä	Kyllä	Ei	Ei	Ei
Yli 15000	Kyllä	Ei	Kyllä	Ei	Ei